

GENESIS

22

DOOR C.H. MACKINTOSH

UIT DEEL 1 VAN ZIJN SERIE OVER DE PENTATEUCH
(DE 5 'BOEKEN VAN MOZES'):
AANTEKENINGEN OP GENESIS

*VOOR MEER INFORMATIE VERWIJZEN WE U GRAAG NAAR HET COMPLETE BOEK
(GEBONDEN, KUNSTLEER, 6,00 EURO),
DAT TE BESTELLEN IS BIJ :
© UIT HET WOORD DER WAARHEID
VERKRIJGBAAR IN VELE TALEN*

VOOR HEN DIE MEER WILLEN LEZEN VERWIJZEN WE GRAAG NAAR:

- 'GODS WOORD VOOR ELKE DAG', J. KOECHLIN
- DE WORDING, J.PH. BUDDINGH
- JOZEF, G. ANDRÉ
- JOZEF, J. DE JAGER
- DE BRON LACHAI-ROI, H.L. HEIJKOOP

MET DANK AAN BR. H.C.M. TEN HAAKEN VOOR ZIJN INITIATIEF EN INZET!

DEZE EERSTE DIGITALE VERSIE KAN NOG ENKELE SCANFOUTEN BEVATTEN, WAARVOOR ONZE EXCUSES.

ER WORDT AAN GEWERKT DEZE TEKST NOGMAALS DOOR TE NEMEN.
TOCH DENKEN WE DAT HIJ NU AL NUTTIG KAN ZIJN VOOR BELANGSTELLENDE.

Aantekeningen op het Boek Genesis

Genesis 22

Abraham was nu tot een hoogte gekomen dat zijn geloof op de proef kon worden gesteld. Hij was verlost van de vrees en het ongeloof waarvan we in hfdst. 20 lezen. De slavin en haar zoon waren weggezonden; het ogenblik was gekomen waarin hij door de hand van de HEERE zou worden beproefd als door vuur. Er zijn verschillende verzoeken: verzoeken door satan, verzoeken die uit de omstandigheden voortkomen, maar de hoogste beproeving komt rechtstreeks van God, als Hij Zijn kind in de smeltkroes brengt om de oprechtheid van zijn geloof te beproeven. Dit is nodig, want God wil waarheid in het binnenste. Het is niet genoeg te zeggen: "Heer, Heer!" (Mt.7:21) of: Ik ga, Heer!" zoals de zoon in de gelijkenis (Mt.21:30). Het hart moet tot op de bodem worden beproefd, opdat er geen enkele schijnheiligheid of onoprechtheid is. "Mijn zoon, geef Mij uw hart" (Spr.23:26). Er staat niet: "Geef Mij uw verstand, kennis, talenten of uw geld", maar "uw hart", en om de oprechtheid van ons antwoord op deze vriendelijke uitnodiging te beproeven, legt Hij de hand op iets waaraan ons hart is gehecht.

Jahweh zegt tot Abraham: "Neem nu uw zoon, uw enige, die gij liefhebt, Izaak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een brandoffer, op één van de bergen, die Ik u zeggen zal" (vs.2).

Dit trof Abraham diep in het hart. Het was pijnlijk. Het is niet genoeg om met de lippen God te belijden, de waarheid met het verstand aan te nemen, want Hij ziet naar het hart. Gewone bewijzen van liefde bevredigen Hem niet, want Hij stelde Zichzelf ook niet tevreden met een gewoon bewijs van Zijn liefde. Hij gaf ons Zijn Zoon. En moesten wij dan niet proberen duidelijke bewijzen van onze liefde tot Hem te geven, Die ons heeft liefgehad toen wij dood waren in misdaden en zonden?

Wij moeten echter ook niet vergeten dat het een bijzondere eer is zo door God te worden beproefd. Wij lezen niet dat God Lot op de proef stelde. Voor Lot was Sodom een verzoeking. Hij kwam nooit tot een hoogte waarop hij door de hand van de Heer beproefd kon worden. Het was duidelijk genoeg dat er nog veel was wat scheiding maakte tussen zijn hart en God, en dus was de smeltkroes niet nodig om dat aan te tonen. Sodom had niets aantrekkelijks voor Abraham en kon hem niet verleiden. Het veertiende hoofdstuk, waarin de ontmoeting met de koning van Sodom wordt vermeld, geeft het bewijs. God wist dat Abraham meer liefde had voor Hem dan voor Sodom, maar Hij wilde dat openlijk zou blijken dat hij Hem meer liefhad dan iemand of iets anders.

"Neem nu uw zoon, uw enige, Izaak". De zoon van de belofte, het voorwerp van lang uitgestelde hoop, die hij innig liefhad en in wie al de geslachten van de aarde gezegend zouden worden, die Izaak moest hij aan de Heer offeren tot een brandoffer. "Opdat de beproeving van uw geloof, veel kostbaarder dan die van goud, dat vergankelijk is en door vuur beproefd wordt, blijke te zijn tot lof en heerlijkheid en eer in de openbaring van Jezus Christus" (1Pt.1:7). Als Abrahams verwachting niet van de Heer alleen geweest was, zou hij nooit zo onvoorwaardelijk hebben gehoorzaamd aan dit strenge bevel. God was echter het

voorwerp van zijn hart en zijn vertrouwen. Daardoor was hij bereid alles aan de Heer over te geven.

Iemand die aan de Heer genoeg heeft, zal geen heil en hulp van mensen verwachten. Naarmate wij de Schepper hebben leren kennen in Zijn algenoegzaamheid, almacht en wijsheid, zullen wij minder verwachten van het schepsel. Alleen door het geloof dat zich staande houdt, als ziende de Onzienlijke, en dat leert zoeken naar de dingen die boven zijn, kunnen wij worden losgemaakt van de zichtbare en vergankelijke dingen waaraan het natuurlijke hart is gehecht. Zolang wij niet onze vrede in God hebben gevonden, en Hij het Voorwerp van ons hart niet is, zullen wij onze "Izaäk" niet gewillig opofferen. Als wij geleerd hebben door het geloof te zeggen: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden", kunnen wij ook in waarheid zeggen: "Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën" (Ps.46:2-3).

"Toen stond Abraham des morgens vroeg op" (vs.3). Hij talmde niet, maar gehoorzaamde onmiddellijk. "Ik heb gehaast, en niet vertraagd Uw geboden te onderhouden" (Ps.119:60). Het geloof blijft niet staan bij de omstandigheden, om te overleggen wat de gevolgen zullen zijn; het ziet alleen op God en zegt met de apostel: "Maar toen het God, Die mij vanaf de moederschoot afgezonderd en door Zijn genade geroepen heeft, behaagde, Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem onder de volken zou verkondigen, ging ik terstond niet te rade met vlees en bloed" (Gl.1:15-16). Als wij overleggen met vlees en bloed, wordt het getuigen van de Heer verzwakt en onze gehoorzaamheid aan Hem wordt minder, want vlees en bloed kunnen God niet gehoorzamen. Wij moeten vroeg opstaan en door de genade het bevel van God uitvoeren. Dan geeft Hij Zijn zegen en wordt Zijn Naam door ons verheerlijkt. Als wij Gods Woord tot grondslag van onze daden maken, zullen wij niet onzeker en krachteloos zijn in onze wandel. Als wij ons echter laten leiden door de indrukken die wij krijgen, zal onze ijver verflauwen, zodra die indrukken hun eerste kracht verliezen.

Twee dingen zijn nodig om met volharding en beslistheid voort te gaan, namelijk: de Heilige Geest als de kracht van onze wandel en het Woord als leidsman. In Abraham zien wij beide. God gaf hem de kracht en het bevel om te handelen. Zijn toewijding in de dienst van God was volkomen, en dat vraagt God. Velen schijnen God te willen dienen, terwijl blijkt dat hun vroomheid niets anders is dan een onbestendige opwelling van de wil, die zich nog niet gevangen heeft gegeven onder de gehoorzaamheid van het geloof. Zo'n schijnbare toewijding aan de dienst van de Heer heeft geen enkele waarde en verdwijnt als een morgenwolk voor de opgaande zon. Wij mogen de regel vaststellen dat vroomheid die de door God gestelde perken overschrijdt, niet oprecht en waarachtig is. Beneden deze perken is zij gebrekkig en buiten deze perken brengt zij op een dwaalweg. Wij ontkennen niet dat er buitengewone leidingen en werkingen van de Geest zijn, waardoor God Zijn vrijmacht bewijst en de gewone perken overschrijdt. In zulke gevallen is het echter zó duidelijk dat God Zelf werkt, dat ieder geestelijk hart er ten volle van overtuigd is. Deze uitzonderingen zijn echter niet in strijd met het feit dat oprechte godsvrucht altijd gebouwd is op een Goddelijk beginsel en daardoor bestuurd moet worden. Een zoon te offeren is een daad van buitengewone toewijding aan God, maar de grote waarde die deze daad had in Gods oog, bestond daarin dat het een bewijs van gehoorzaamheid was.

Met oprechte toewijding van het hart aan God gaat nog iets anders gepaard, namelijk de geest van aanbidding. “Ik en de jongen zullen heengaan tot daar; als wij aangebeden zullen hebben ...” (vs.5). De trouwe dienstknecht had het oog niet gericht op wat God hem te doen gaf, hoe belangrijk dat ook was, maar op de Heer, en die blik bracht hem tot aanbidding. Een dienstknecht die zijn aardse heer liefheeft, is het om het even of hij zo’n koetsier of schoenpoetser is. Wie meer aan zichzelf dan aan zijn heer denkt, is liever koetsier dan schoenpoetser.

Zo is het ook in de dienst van de hemelse Heer. Wie alleen de eer van de Heer zoekt, zal het onverschillig zijn of hij gemeenten sticht óf tenten maakt, als Gods Naam maar wordt verheerlijkt. Het is de engelen ook onverschillig of zij worden uitgezonden om een leger te verdelgen, óf om een enkel mens te beschermen. De wil van de Heer te doen is hun hoogste vreugde. Met recht heeft een geachte schrijver gezegd: “Als twee engelen van de hemel werden gezonden, de één om over een koninkrijk te regeren, de ander om straatveger te zijn, zouden zij elkaar niet benijden of betwisten”.

Zo moet het ook met ons zijn. De dienstknecht moet tevens een aanbidder zijn en het werk van onze handen moet altijd de liefelijke reuk verspreiden van de vurige wens om God de eer te geven. Met andere woorden: Wij moeten steeds ons werk doen in de geest van die merkwaardige woorden: “Ik en de jongen zullen heengaan tot daar; als wij aangebeden zullen hebben ...”. Dat zal ons bewaren voor dat werktuigelijk volgen, waartoe wij zo gemakkelijk komen als ons oog meer is gericht op het werk dat wij te doen hebben, dan op de Heer Die ons roept. Alles moet voortvloeien uit het kinderlijk geloof in God en uit gehoorzaamheid aan Zijn Woord.

“Door het geloof heeft Abraham, toen hij verzocht werd, Izaäk geofferd, en hij die de beloften ontvangen had, offerde zijn eniggeborene” (Hb.11:17). Alleen als wij wandelen door het geloof kunnen wij ons werk met God beginnen, voortzetten en voltooien. Abraham ging niet alleen op weg om zijn zoon te offeren, maar hij ging door tot hij de plaats bereikt had die God hem had aangewezen. We lezen: “En Abraham nam het hout van het brandoffer, en legde het op Izaak, zijn zoon; en hij nam het vuur en het mes in zijn hand, en zij beiden gingen tezamen”. En verder: “En Abraham bouwde aldaar een altaar, en hij schikte het hout, en bond zijn zoon Izaak, en legde hem op het altaar boven op het hout. En Abraham strekte zijn hand uit, en nam het mes om zijn zoon te slachten” (vs.6,9-10).

Dat was “een werk van geloof en arbeid der liefde” in de meest verheven zin van het woord (vgl. 1Th.1:3). Abraham beleed de Heer niet met de lippen terwijl zijn hart zich ver van Hem hield. Hij zei niet: “Ik ga, Heer” om vervolgens niet te gaan. Zijn geloof bleek echt, het openbaarde zich in zijn werken, en zo’n vruchtbaar geloof is welbehaaglijk voor God. Het is gemakkelijk een schijn van vroomheid op te houden zolang het geloof niet op de proef wordt gesteld. Het is gemakkelijk om te zeggen: “Al zouden allen aan U geërgerd worden, ik zal nooit geërgerd worden ... al moest ik met U sterven, ik zal U geenszins verloochenen” (Mt.26:33,35), maar staande te blijven als de verzoeking komt, daar komt het op aan.

Toen Petrus in de verzoeking werd gebracht, viel hij. Het geloof zegt niet hoogmoedig wat het zal doen, maar doet waartoe het in staat is, in de kracht van de Heer. Eigendunk en zelfvertrouwen zijn dwaas, ijdel en ontoereikend, omdat de grond waarop zij berusten niet

vast is. Het geloof openbaart zich pas als het beproefd wordt.

God wordt verheerlijkt door die heilige geloofsdaden. Zij zijn op Hem gericht en Hij is er de Oorsprong en Bewerker van. In de hele geschiedenis van Abraham is er geen gebeurtenis waardoor God meer werd verheerlijkt. Op de berg Moria kon Abraham laten zien dat God zijn Levenskracht was en dat hij geloofde in de macht van God, Die leven uit de dood kan voortbrengen. Rusten in de zegeningen van God is wat anders dan rusten in Hemzelf. Op God te vertrouwen als wij het middel waardoor God zegenet vóór ons zien, is iets heel anders dan op Hem te vertrouwen als alle middelen zijn weggenomen. Abraham toonde te vertrouwen toen Izaäk gezond en krachtig vóór hem stond, maar ook toen hij zijn zoon als een brandoffer op het altaar zag liggen. Dat was een waar vertrouwen op God, een onwankelbaar vertrouwen, krachtig, omdat het alleen was gegrond op de Schepper, de Almachtige en niet op het schepsel, want "hij heeft overwogen, dat God machtig was" (Hb.11:18).

Hij zag niet op Izaäk, maar op de Heer. Izaäk zonder God was niets; God zonder Izaäk was alles. Dat is een zeer belangrijk beginsel, geschikt om het hart op de proef te stellen. Wordt ons vertrouwen minder als wij de middelen missen waardoor God ons zegen schenkt? Of blijven wij zo dicht bij de bron van alle zegen, dat wij God ook kunnen aanbidden als alle hulpbronnen opgedroogd zijn? Zijn wij werkelijk zo overtuigd van Gods almacht, dat wij de hand zouden kunnen uitstrekken en het mes nemen om onze zoon te offeren? Abraham kon dat, omdat hij geloofde in de God van de opstanding. "Hij heeft overwogen, dat God machtig was hem zelfs uit de doden op te wekken" (Hb.11:17-18).

Abraham zag alleen op God en dat was het geheim van zijn gehoorzaamheid. God liet hem niet toe zijn zoon te doden. Abraham ging tot het uiterste, maar God sprak: "Tot hiertoe en niet verder". God spaarde zijn vaderhart de smart, die Hij Zich Zelf niet spaarde toen Hij Zijn eniggeboren Zoon overgaf om gekruisigd te worden. Hij ging verder dan Hij Abraham liet gaan, want "Hij heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven" (Rm.8:32). "Doch het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen; Hij heeft Hem krank gemaakt" (Js.53:10). Er kwam geen stem van de hemel toen God op Golgotha Zijn eniggeboren Zoon offerde. Nee, dat offer werd volledig gebracht en is de grond van onze eeuwige vrede.

Toch was Abrahams gehoorzaamheid volledig gebleken en werd zij door God aangenomen. "Nu weet Ik, dat gij Godvrezende zijt, en uw zoon, uw enige, Mij niet hebt onthouden" (vs.12). "Nu weet Ik", nu pas was het gebleken. God wist wat er in zijn hart was, maar Hij wilde dat zijn geloof zich door zijn werken zou openbaren op het altaar van de berg Moria. Het geloof openbaart zich in de werken en de vreze van God door de vruchten die zij voortbrengt. Is Abraham, onze vader, niet op grond van werken gerechtvaardigd, toen hij Izaäk, zijn zoon, op het altaar geofferd had?" (Jk.2:21). Wie kan twijfelen aan Abrahams geloof? Neem het geloof weg en Abraham staat op Moria als een moordenaar of als een dwaas. Maar door het geloof zien wij in hem een oprechte dienstknecht van God, een godvrezend en gerechtvaardigd man. Het geloof moet blijken uit de werken.

"Wat baat het, mijn broeders, als iemand zegt dat hij geloof heeft, en hij heeft geen werken?" (Jk.2:14). Is God tevreden met een krachteloze en ijdele belijdenis van onze

lippen? God wil waarheid in het binnenste en eert ze als Hij ze in de praktijk ziet. De mens begrijpt alleen de levende en zichtbare openbaring van een geloof dat wordt getoond in de werken. Er is veel naamchristendom in de wereld en vrome praat in overvloed, maar oprecht geloof is zeldzaam, het geloof dat de mens in staat stelt onverschrokken storm en golfslag te trotseren en kalm en rustig te blijven, al schijnt de Meester ook te slapen.

Laten we bij deze gelegenheid een ogenblik stilstaan bij de mooie overeenstemming in de geschriften van de apostelen Jakobus en Paulus in de leer van de rechtvaardiging door het geloof. De geestelijke mens die de ingeving van de Heilige Schrift gelovig aanneemt, weet dat het er niet om gaat wat Jakobus of Paulus denkt. De Heilige Geest gebruikte deze mannen als een werktuig om Gods gedachten mee te delen, zoals wij nu eens deze, dan weer een andere pen nemen om onze denkbeelden op papier te zetten. Het is dwaas om over het verschil tussen die twee pennen te spreken, omdat dezelfde schrijver ze gebruikt heeft. Dat twee door Gods Geest geleide mannen elkaar zouden tegenspreken, is even onmogelijk als dat twee hemellichamen in de door God aangewezen baan met elkaar in botsing zouden komen. Er bestaat dan ook de grootste overeenstemming tussen die twee apostelen. Ten opzichte van de leer van de rechtvaardiging door het geloof verduidelijkt de één wat de ander al heeft betoogd, en vult het aan.

Paulus spreekt van het innerlijke van het beginsel; Jakobus stelt ons de ontwikkeling en openbaring van dat beginsel voor. Paulus spreekt van het verborgen leven, Jakobus bespreekt hoe dat leven zich openbaart. De eerste spreekt over de gelovige in zijn verhouding tot God, de ander beschouwt hem in zijn verhouding tot de mensen. Beide zijn nodig. Het inwendige beginsel moet zich naar buiten openbaren en waar geen inwendig beginsel is, is het leven krachteloos. “Abraham is gerechtvaardigd” toen “hij geloofde in God”, en “Abraham is gerechtvaardigd” toen “hij Izaäk, zijn zoon, geofferd heeft op het altaar”. In de eerste verklaring wordt ons het beginsel van zijn gehoorzaamheid voorgesteld, in de laatste zien we waardoor hij voor hemel en aarde zijn geloof openbaarde.

Dit verschil moeten we goed begrijpen. Er kwam geen stem uit de hemel toen “Abraham geloofde in God”, hoewel op dat ogenblik zijn geloof hem tot gerechtigheid werd gerekend. Toen hij echter zijn zoon ging offeren op het altaar, kon God zeggen: “Nu weet Ik”, en de hele wereld zag het krachtige en onweerlegbare bewijs dat Abraham gerechtvaardigd was voor God. Zo moet het zijn. Als het innerlijke beginsel er is, moet het zich openbaren. Echter, zonder dit beginsel is er geen voor God welbehagelijk werk mogelijk. Als wij Abrahams offer, zoals Jakobus het ons voorstelt, zouden losmaken van zijn geloof waarop Paulus ons wijst, welke rechtvaardigmakende kracht is er dan in die daad? Al de waarde, al de kracht, al de uitnemendheid van die geloofsdaad ligt in de uiterlijke openbaring van dat geloof, waardoor hij gerechtvaardigd was voor God. Zo zien wij een prachtige overeenstemming tussen Paulus en Jakobus, of beter de gelijkheid van het getuigenis van de Heilige Geest, of Hij nu spreekt door Paulus of door Jakobus.

Wij zien verder dat Abraham door deze geloofsbeproeving tot een diepere kennis van het wezen van God kwam. Als wij bekwaam zijn om tot eer van de Heer beproevingen te doorstaan, krijgen wij daardoor tevens een nieuwe ervaring van wat Hij voor de Zijnen is. Zo wordt de beproeving ons tot een rijke zegen. Als Abraham zijn hand niet uitgestrekt had om zijn zoon te offeren, had hij nooit al de rijkdom leren begrijpen van de Naam die hij hier aan

God geeft: "Jahweh Jireh", "De HEERE zal het voorzien!" (vs.14).

Pas in het uur van de verzoeking leren wij Wie God is. Als wij zonder beproeving blijven, kunnen wij niet uit ervaring spreken, maar God wil dat wij door eigen ervaring zullen leren welke onuitputtelijke schatten en Goddelijke rijkdommen in Hem te vinden zijn. Wat een verschil in gemoedsstemming zal er bij Abraham na zulke ervaringen geweest zijn, toen hij terugkeerde van Moria naar Ber-Séba, van de "berg des HEEREN" tot de put waar hij met Abimélech een verbond had gemaakt! Wat een andere voorstelling van God zal hij gekregen hebben. Hoe anders zal hij naar Izaäk hebben gekeken! "Zalig is de man, die verzoeking verdraagt" (Jk.1:12). Het is een eer die God Zelf een mens te beurt doet vallen, en de rijke zegen van de ervaring die daardoor wordt verkregen, is onschatbaar. Als de mens tot het uiterste beproefd wordt en de taal van Ps.107 spreekt, leert hij wie God is. Mochten ook wij leren elke verzoeking te verdragen, zodat Hij verheerlijkt wordt!

Er is nog een bijzonderheid, namelijk de genade van God, die de gewilligheid van Abraham om zijn zoon te offeren toerekent alsof hij werkelijk het offer had gebracht. Ik zweer bij Mijzelf, spreekt de HEERE; omdat gij deze zaak gedaan hebt, en uw zoon, uw enige, Mij niet onthouden hebt; Voorzeker zal Ik u grotelijks zegenen, en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan de oever der zee is; en uw zaad zal de poort van zijn vijanden erfelijk bezitten. En in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde, aangezien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt" (vs.16-18). Na al het gebeurde kon Abraham goed beseffen wat de kracht was van deze woorden: "Ik zweer bij Mijzelf. Dat zal hem bevredigd hebben. Want toen God aan Abraham de belofte deed, zwoer Hij, daar Hij bij geen meerdere kon zweren, bij Zichzelf... Want mensen zweren wel bij een meerdere en de eed is voor hen een bevestiging, het eind van alle tegenspraak. Daarom heeft God, omdat Hij de erfgenamen van de belofte de onveranderlijkheid van zijn raad overvloediger wilde bewijzen, Zich met een eed verbonden" (Hb.6:13,16-17). Het Woord en de eed van de levende God maken een eind aan alle strijd en de verheffing van de wil van de mensen; zij zijn het onbeweeglijke anker van de ziel in de stormen van dit aardse leven.

Hoe weinig invloed hebben de beloften van God op ons hart. Wij kennen ze en zeggen dat we ze geloven, maar leven ze wel in ons hart? Laten we God ernstig bidden ons een dieper besef te geven van de vreugde die een leven van geloof geeft, opdat wij beter leren begrijpen wat Johannes schrijft: Dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons geloof (1Jh.5:4). Alleen door het geloof kunnen wij de wereld overwinnen. Het ongeloof brengt ons onder de macht van de zichtbare en tijdelijke dingen. Met andere woorden: het geeft aan de wereld de overwinning over ons. Wie echter door de Heilige Geest God heeft leren kennen als algenoegzaam, is losgemaakt van alles wat op aarde anderen aantrekt en lief is. Mocht dit bij ons ook zo zijn, opdat we leren ons in God te verblijden en opdat Hij wordt verheerlijkt.

**Voor Genesis 23 en volgende: bestel het boek!
(zie pag. 1 van dit document)**